

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1938
GILBARIȚIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorității și Societății lei 200
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 21 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Miercuri 17 Martie 1943

Anul 106

„Așa cum a mai fost”

de I. Bozdog

Acum în mijlocul celei mai fierbinte încleștări, când sângele tânăr se varsă drept element de reînchegare a hotarelor sfâșiate și când flutură pe buzele tuturor frumoasa lozincă a restaurării drepturilor crucii și civilizației, se mai găsește totuși timp de către unii pentru justificarea măsurilor și pentru tencuirea cu vorbe frumoase ale unor fațade false și strident de nedrepte.

Un politician oarecare a vorbit zilele trecute la un club al celor cu sânge albastru despre problema naționalităților.

Bărbatul politic găsește că stările actuale de astăzi sunt cele mai ideale și vrednice de râvnit de oricine.

Nu la sfatul altora, nici sub presiunea evenimentelor trebuie să se asigure tuturor fiilor patriei cele mai largi și mai echitabile drepturi, ci ele izvorăsc din simțul de dreptate înăscut al neamului alcătuitor de stat.

Toți fiii țării vor avea dreptul să-și vorbească și cultive liber graiul și individualitatea națională prin școli, biserici și instituțiile lor culturale. Chiar în raportul lor cu autoritățile vor putea să se folosească de limba lor maternă atât cu graiul viu cât și în scris. Portul, dansul, obiceiurile îi sunt comori de care nimeni nu va putea să se atingă, căci prin ele contribuie la înfrumusețarea și îmbogățirea specificului regional și la alcătuirea mozaicului național-unitar atât de mult cultivat și respectat și în trecut.

Toate aceste drepturi naturale le rezumă în clasicul „suum cuique” care a fost și rămâne piatra fundamentală a regimului de dreptate a naționalităților, realizat acolo mai desăvârșit ca în orice altă parte de lume.

Pentru deplina edificare și liniștire și a celor din club și a naționalităților și a lumii din afară oratorul a subliniat fiecare frază cu refrenul, „așa cum a fost și în trecut”.

Cine nu e vesel și mândru că l-a învrednicit Dumnezeu ca în aceste vremuri de mari griji să-i fi putut cădea piatra de pe inimă, când este asigurat că totul va fi „așa cum a fost și în trecut”.

În schimb nu se cere naționalităților decât contopirea lor sufletească în idealul național-unitar al țării, care, „ca și în trecut” nu poate admite o altă mentalitate, o altă credință și altă aspirațiune în cadrele istorice ale teritoriului său.

Panica

de
ION COLAN

Ultimele trei luni oamenii au putut fi verificați, studiindu-le fiziologia în continuă și acută transformare, cântărindu-le gesturile care nu mai răspundeau la comenzi, surprinzându-i în atitudini de totală depresivă.

Fără criterii de judecată, ancorăți de incertitudine, nu de credințe, creșcuți în climat de bodegă sau de casă îmbuibată cu de toate, spectatori cu bilet gratuit la drama omenirii întregi, sinistra categorie a eroilor de-acasă au lansat svoururi de imaginație desarticulată.

N'au văzut în viața lor un câmp de luptă, nu i-a interesat războiul decât sub aspectul reportericesc și întrucât era conform lă-lăielor lor derințe, n'au incrementat fără graiu niciodată la căpălăiul de bulgări al camaradului mort, n'au plâns la umbra crucii cu cască.

Pentru ei războiul n'a însemnat decât goană după afaceri, cămară aprovizionată fără spartana cartelă, vinul suprimat ca fiind beutură burgheză și înlocuit cu nobila șampanie, atitudine de nu-mi pasă!

Nu i-a trezit la realitate nici zecile de mii de ostași cu unghiul auriu la braț, nici miile de femei cernite, nici armata necunoscută a orfanilor, nici arăturile plotoanelor în cârji, fără picioare, fără mâni.

Preocupați numai de sacrosancta lor epidermă, n'au avut de-

cât o singură preocupare, cu visuri apocaliptice în ipoteza că n'ar fi reușit: să se inarmeze, la fiecare 1 Aprilie, cu prețitul bilet de mobilizare la Dumnealor acasă.

Țara?

O noțiune vagă, din clasa a IV-a primară: Se mărginește la răsarit cu Nistrul — nici nu sunt siguri: cu Nistrul sau cu Prutul! la Sud cu Dunărea..

Ideal național?

Evident, — în limbaj Caragiale — tot Românul să prospere, cu el în cap. El în vârful piramidei, toți ceilalți să-i admire de jos tăietura fără greș a vestonului, linia pantalonilor, freza cu cărare și nodul cravatei.

Cu asemenea exemplare de ce ne-am mira că în ultimele luni, sub presiunea formidabilului efort al năvălitorilor asiatici, frezele n'au mai fost făcute în tihnă, nodul dela cravată a rămas legat strâmb, pantalonii au fost uitați fără impecabila linie, șoaptele lansate din toate punctele cardinale au prins consistență în sufletul mulțimii pasnice și îndurerate de mulțimea și mărirea jertfei ce trebuia să suportăm.

Să asvârie un nebun, într'o sală de spectacol ticsită până la ultimul loc, cuvântul „Foc!” și veți vedea cum cel mai de emenie ins, ca împins de nevăzutul resort al sufletului, va sări de pe scaun, cu ochii la ușile de ieșire.

Să ne fie de învățătură experiența ultimelor luni.

Să ne dăm seama că nu din criminală augmentare a loviturilor primite se hrănește credința fără nedumeriri a victoriei finale

Izbim și suntem izbiți. N'am angajat o luptă în care partenerii să fie înțeleși asupra finalului. N'avem contract decât cu strămoșii. Ne-am legat să ne apărăm țara în hotarele românismului întreg.

Om întreg este cel care se înalță deasupra durerii care l-a lovit. Altă filosofie să nu încapă în sufletele noastre de azi.

Infipți de soartă la cruce de vânturi, nu putem fi decât tot numai ce am fost: apărători ai crucii și ai moșiei.

Domnii și Domnișorii răspânditori de panică să fie siguri că nu va pieri țara asta decât în ziua când comanda va intra în delicatesele lor mâni, nedeprișe cu hațul.

Lunile care vor veni ne vor aduce și certitudinea că nu sunt semne prevestitoare de-o atât de radicală transformare a vieții naționale.

Domnii și Domnișorii răspânditori de panică să poftescă înapoi în bodegi. Să nu se alarmeze. Veșnicul Ion al acestei nații e tot ca pe vremea glorioșilor volevozi.

Gazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra” Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

FOILETONUL

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Valeria Căliman:

Mama, generatoare de viață românească

Biblioteca eugenică și biopolitică a „ASTREI”, colecția „Neam și familie”. Editura „Subsecției eugenice și biopolitice a „Astrei” și Institutului de igienă și biopolitică al Universității Cluj-Sibiu. Sibiu. 1942

În seria de publicațiuni a Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, „Astra”, d-na Valeria Căliman tipărește una din cărțile menite a rămâne ca pietre de temelie la noua mișcare de educare a păturilor largi de cititori.

Aducând o problemă de interes ge-

neral, debătută în toate detaliile, Mama, generatoare de viață românească nu e mai puțin o carte de literatură, scrisă astfel ca să poată fi citită nu numai cu folos ci și cu sporită plăcere.

Inchinată mamelor de pe tot cuprinsul românesc, cartea se deschide cu o emoționantă mărturisire. Autoarea își

arată, cu un fel de proprie muștrare, dragostea maternă, inalterabilă, cu atât mai puternică, cu cât își dă seama de sacrificiile și renunțările niciodată destăinuite.

„Din adâncurile tainice ale firii, ființe dragi încearcă să-și croiască drum, prin mine, alături de mine, dincolo de mine, deasupra mea.

Clipa de față a lor este. Iar eu mă mărginesc să le întind o mână ocrotitoare, atunci când vor, atât cât vor. Și-apoi nimic!

Abia astăzi, când copiii-mi dragi stau să-și ia sborul în viață, pricep cât ai fost de singură alături de noi.

Iartă-ne, mamă!”

O scurtă introducere ne luminează asupra temeiurilor cărții. Ni se desvăluie astfel modul cum țaranul nostru privește viața și problema natalității, insistându-se asupra sănătății morale a acestuia, în comparație cu orășeanul zdrobit de greutatea de tot soiul pe care le întâmpină.

Dar sănătatea morală a neamului a dat-o mama.

INSTANTANE

Se caută paradisul

Nu e de actualitate. Pământeni — după cum știm toți — au căutat infernul și l-au găsit.

Cam în primul ani după războiul trecut, se străduiră câțiva cercetători să afle locul unde a crescut și s'a copt mărul blestemat din care a mușcat Adam la îndemnul Evei. Mărul ce ne-a aruncat pe noi în această vale a plângerii ca să suferim, ispășind astfel străvechiul păcat.

Unul dintre acești cercetători, pare-mi-se un englez, era de părere — după studiul vegetației, a solului, după poziția locului etc. — că paradisul ar fi existat de fapt, între cele două râuri Eufrat și Tigru. Altul a plasat leagănul omenirii pe un litoral de mare. Omul a fost după cum vedeți dela început predestinat să intre la apă.

Un american avea motive puternice de-a susține că perechea cea dintâi de oameni a văzut lumina zilei în arhipelagul Hawai. Când spunea aceasta se bizuia pe slova unor scripte vechi, care indicau aiudoma locul înconjurat de apă, climatul dulce care există în aceste insule minuscule, ce apar pe hartă asemeni unor gămălii de ac. Să fi putut cuprinde oare acest spațiu mic fericirea paradisiacă? Și ce mai rămâne atunci din meritul lui Columb, când cu mult înainte de el alt navigator a traversat Oceanul, cu deosebire numai că acela a pornit de pe pământul unei lumi spre care spaniolul s'a străduit s'ajungă?

Tot un american a plasat edenul — lucru ciudat — lângă altă apă. Pe malul fluviului Missisipi, nu departe de marele cataract. Acolo spune el, există și azi un adevărat paradis. Puzderia de stropi aruncați de căderea apei ojung sub formă de ploaie fină până departe iar umezeala lor e foarte prielnică vegetației. Astfel s'a înfrîpat un colțisor de lume în care cresc flori și plante ce nu le mai întâiești aiurea. Pasări rare se ațin pe acest meleag binecuvântat, iar fluturii care zboară aci prin ramurile pline de flori sunt mai frumoși și mai mari decât aceia din Australia, care — se știe — că ating în lățime 10 și 12 cm.

Sărmanii oameni, se ostenesc zadarnic căutând paradisul! De ce nu suntem buni și drepti; creștinii adevărați de-am fi, ce ușor l-am putea afla!

Ecat. Pitiș

Balada „Mignon“ la Români

— Traducerea d-lui I. Al. Bran-Lemeny —

de Ion Gherghel

III

Cu prilejul terminării reviziei foiletonului precedent, văzui, în pagina culturală a „Tribunei“ o nouă tălmăcire a baladei „Mignon“. Din primul moment mi-am dat seama, că această traducere a d-lui Ioan Al. Bran-Lemeny nu poate să fie discutată în pripă. De aceea în loc s'o comprim, într'o notă, am crezut că e mai nimerit să-i rezerv, într'un alt cadru, o examinare mai amplă.

Am arătat cu câte dificultăți au avut să lupte cei șapte tălmăcitori români ai acestei frumoase balade. Ce muncă grea și încordată trebuie să săvârșească un tălmăcitor, dacă ține să se înalțe la un nivel înalt de interpretare! Cât suflet, câtă putere de adaptare se cere! Cât este de anevoioasă pătrunderea în laboratorul de simțire și gândire intimă a autorului. Ce echilibristică primejdioasă reprezintă, pentru oricare tălmăcitor, oscilarea între traducerea liberă și cea textuală. Cum numai din imbinarea armonioasă a acestor două metode de interpretare poate să răsară fructul copt al traducerii cu adevărat artistice.

Imi exprimasem convingerea încă acest proces literar va trebui să continue, căci prea e fermecătoare această poezie și deci va trebui să atragă și pe alți scriitori și poeți români.

Astfel apariția traducerii d-lui I. Al. B.-L. — a opta în ordine cronologică — trebuie să fie pentru toți aceia, care urmăresc cu pasiune nobilă această formă de manifestare a activității literare române, un prilej de bucurie rară. Rară, fiindcă — făcând abstracție de unele lacune, aproape inevitabile în tălmăcire — prestațiunea d-lui I. Al. B.-L. isbutește să se apropie de original și să-i redeie foarte bine atmosfera de nostalgie romantică, de dor fierbinte și nestăpănit după plaiurile natale.

Citiți cu atenție, colaționând, după puțință, cu textul original versurile din strofa inițială:

Știi țara tu, unde lămâii cresc,
Și portocale prin frunziș sclipesc,
Zefirul din azur adie blând
Și Laurul și Mirtul stau visând?
Spre țărnul ei mă 'ndeamnă-un dor
Să plec, iubitul meu, cu tine 'n sbor...

După întâiele două versuri cam palide — („Știi țara tu“ e o inversiune forțată, iar din „Dunkeln Laub“ a rămas numai „frunziș“, ceea ce reprezintă însă, incontestabil, un merit, mai ales dacă considerăm că la alții n'a încăput nici măcar atât) — traducătorul citează următoarele două versuri cu multă iscusință. Dacă nu ne redă, — în

versul al 4-lea, — diferențierea din original, (unde pentru mirt aflăm epitetul „still“, iar pentru laur „hoch“, în schimb aflăm o accentuare și mai pronunțată decât la Goethe pentru evocarea de nostalgie plină da visare. Păcat însă că în ultimele două strofe nu a păstrat schema ritmică din model, cu pauza caracteristică a refrenului. Sunt frumoase, incontestabile, și aceste versuri din traducerea d-lui I. Al. B.-L., dar ele reprezintă o interpretare personală, prea liberă.

În strofa doua rima din primele două versuri nu e plină (șir — străluciri), iar în versul final „al meu ocrotitor“ ne aduce aminte de începuturile versificației românești.

Goethe întrebuițase în strofa finală (primul vers) expresia „Berg“, dar cuvintele ce urmează „...und seinen Wolkensteg“ ne arată că e vorba aici de un munte. Aflăm apoi iarăși o rimă incompletă (nori — lor), iar în versul al 4-lea din această strofă chiar un caracteristic păcat de rimă: „furtuni“, pe care-l cere „văgăuni“ din versul precedent.

Sfârșitul este adecvat, deși e liber tradus:

Il știi? Il știi?

Mă 'ndeamnă-un dor
Să batem, tată, calea-i, călător!

Cu toate lacunele ce le-am formulat — lacune ce se refer la amănunte, ce ar putea să le verifice și să le elimine traducătorul, dând lucrării sale, merituosă în linii mari, ultima șlefuire, — figura melancolice Mignon a câștigat un nou portret în literatura noastră. Și încă unul din cele mai de seamă.

Inzestrat cu nerv poetic și cu darul de a pătrunde în tainele capodoperelor poetice Goetheene, d-l I. Al. B.-Lemeny ar putea să ne dăruiască, cu vremea, — printr'o muncă intensă și rodnică — o antologie de rară încântare estetică pentru înțelegătorii și iubitorii Frumosului.

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte.

PREDICI ÎN PUSTIU

Educația Integrală

Se cere dela educația integrală a tineretului să acționeze asupra tuturor componentelor ființei omenestii: fizică, intelectuală și morală. Cel vechi eram așa de convingși de necesitatea gimnasticii încât o făceau cu un întreg scop: gimnastica bellica, dacă era vorba de pregătirea în scopul unui războiu, gimnastica ascetica, dacă era vorba de a mări puterile de înfrânare ale sufletului și gimnastica pedagogică, dacă era vorba de a completa educațiunea tineretului.

Nu cred, că s'a păcătuțit vreodată la noi contra acestui principiu elementar al educațiunii. La care școală primară sau secundară — nu este o tradiție — să se facă multă gimnastică, fie sub forma exercițiilor fizice, fie sub forma jocurilor în liber sau a excursiilor colective, sau a muncii la câmp etc. etc.? Noi cu bunul nostru simț tradițional n'am greșit deasemenea niciodată ca grija pentru fizic să depășească grija pentru suflet. Marea greșeală a noastră a tuturor a începe atunci, când părăsim băncițele școlii, intrăm în Universitate și mai ales când intrăm în vîleață cu o carieră independentă: deodată pierdem principiul integralismului educativ, care ar trebui să ne călăuzească vîleața întreagă.

Din cele 3 componente ale ființei noastre: fizică, intelectuală și morală, cu cea intelectuală înaintăm aproape toți bine, uităm însă pe cea fizică și pe cea morală. Câți intelectuali avem la orașe (la tot cazul i-ai număra pe degete), care să aibă grija de fizic așa, ca să nu bea și să nu fumeze, făcând zilnic un sport de cel puțin o 1/2 de ora în liber până la sfârșitul vieții și care intelectual își întărește moralul, așa de mult expus în vîleața orășenească, prin o credință puternică, prin rugăciunea zilnică, prin post negru de 24 ore săptămânal, prin practicarea fertării și bunătații, prin uitarea ofenselor și niciodată a binefacerilor? Știm să vorbim frumos de integralismul educativ, de „mens sana in corpore sano“, de îndrumarea tineretului, știm să ținem minunate conferințe, cum ar trebui format tineretul, cum ar trebui să se poarte, cum ar trebui să desăvârșim armonia între corp și suflet, știm să criticăm în termeni aspri pe tinerii noștri, că altfel eram noi pe vremea lor, că nu știu să dea cinstea cuvenită bătrânilor, că uită de carte, dar ca peste tot în vîleață noi vedem paiul din ochii altora și nu ne vedem bârna din ochii noștri.

Ce efort mai facem noi în vîleața noastră pentru ca să ținem ridicat pentru noi întreaga vîleață steagul superb al integralismului educativ? Nu, uită că tânăr sau bătrân ai corp și suflet — ambele de esență divină — și ambele trebuie să fie îngrijite, cultivate, respectate în egală măsură până la sfârșitul vieții tale.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Iată în ce stil generos știe autoarea să pună pe cititor în ambianța cârții sale.

„Când în cel mai sărac bordeiu găngurește sglobiu copilul, mama, aplecată dragostea deasupra lui, deslușește melodii divine.

În acele clipe, cerurile se deschid și fericirea cea mai curată sălășluiește în sufletul mamei, asemenea fericirii de care a fost cuprinsă lumea, căzută în adorare în fața Copilului din ieslea sfântă. Sufletul ei, străbătut de fiorii celei mai curate iubiri, se descătușează de orice porniri egoiste și ființa ei întregă se subordonează intereselor copilului, ființa plămădită din carnea și sângele ei“.

Studiind, pe rând, problema trupului, a sufletului, pe care mamele sunt destinate de natură să o rezolve în chipul cel mai armonios la copil, d-na Valeria Căliman accentuează cu osebire asupra familiei, pe care o analizează în elementele ei definitorii: căsătoria, soția, maternitatea.

Definițiile căsătoriei, menirea soției și mai ales această taină a maternității, sunt date pe înțelesul tuturor și ele cuprind toate coordonatele afective, în umbra cărora nu încetează a-și spune cuvântul și cele raționale.

Cât de simplu și totuși fericit este definită maternitatea:

„Maternitatea este acea verigă fermecată, care leagă clipa prezentă de întregul șir al înaintașilor și deschide perspectivele viitorului“.

Ca să ilustreze dragostea maternă, care merge până la sublim, autoarea transcrie cunoscuta poezie a lui Depărățeanu în care e vorba de o mamă ce-și împarte pâinea la copil fără să oprească nimic pentru sine, adăugând: „nu este numai o izbutită ficțiune literară, ci ea exprimă un adânc adevăr omenesc“.

În realitate, dacă în ce privește adevărul adânc omenesc suntem de acord, ca ficțiune literară poezia aceasta nu e decât o compoziție nenorocită.

Trecând la capitolul Mama în fa-

milii românească, vom urmări aspectul istoric apoi pe cel social al problemei pentru ca să ne oprim la o scurtă orientare asupra înfățișării familiei contemporane.

Intr'o strânsă argumentare, din care nu lipsesc multe și convingătoare pilde, d-na Valeria Căliman pune în lumină rolul pe care mama l-a avut în conservarea limbii strămoșești, a tradiției și a credinței creștine.

Educatore a copilului, mama se bucură și de o meritată recunoștință și exemplele lui Ion Creangă și mitropolitului Iacob Stamati sunt elocvente.

În această ordine de idei, ne amintim de o întâmplare de acum doi-trei ani: În sala mare de recepție din palatul ministrului plenipotențiar al României, din capitala Bulgariei, pe cel mai mare perete, un vizitator a observat tabloul în mărime naturală, al unei țărance în frumos costum românesc. Nu mare i-a fost mirarea acestuia când a aflat că țăranca nu e altcineva decât mama ministrului. Ministrului nu-i era

rușine de origina lui. Mamei, înțelegea să-i aducă cinstirea ce i se cuvenea.

Nu se putea să lipsească, de aici, un capitol al figurilor reprezentative feminine din trecutul neamului nostru.

O Maria Brâncoveanu, Anastasia Șaguna, Zoe Goleșcu, Sevastia Mureșanu sau Maria Branisce constitue modele de urmat pentru sufletul lor generos și dragostea de patrie.

Cartea se încheie cu utile îndrumări de viitor, privind educația fetelor, problema natalității și îndatoririle mamei.

Incepută cu o mărturisire, această lucrare de îndoită valoare; culturală și literară, se sfârșește tot cu o mărturisire, care e totodată și un îndemn:

„Ea ne-a învățat cea dintâi rugăciune, și așa ne-a apropiat de Dumnezeu.“

Ei fi datorăm totul și ea nu ne cere nimic în schimb.

De aceea importanța mamei este covârșitoare în tot ce am realizat, în tot ce ne mai așteaptă.

Eu vin de peste munți...

Eu vin de peste munți... ca mine ieri
 Au mai trecut involburăți feciorii
 Când peste țara mândrei primăveri
 A veste neagră s'adunară norii.

Ca ei în vorbă port un tunet greu
 Și port în mine-o boală fără leac;
 M'am rupt din aspre cremeni de lene
 În două să mă frâng peste Ficleac.

Eu vin de peste munți să vorovesc;
 E-același grai care l-am pus și'n carte
 Și-am scris cu el, destin ardelenesc
 Că mâni, cu vieață voiu călca prin moarte
 Pe-aici am mai trecut... Eram Voievod
 (Răspund eu „Negru Vodă” la strigare)
 Purces-am după mine cu norod
 Să-mi rostuesc încăpătoare zăre.

Iar altădată m'am lăsat în iureș
 Când incolțea în platuri verde, holda
 Dragoș mi se spunea, din Maramureș
 O țară nouă să botez cu Molda.

Nu vă uitați, mi-ascunsă 'nsângerarea
 Ce-mi clocotește 'n piept și mă aprinde.
 Vin singur, dară 'n mine-i arătarea
 A celor mulți ce versul nu-i cuprinde.

Eu vin de peste munți, urnit ca valul
 Ce se trudește țărării să-i sape,
 Din patru părți mă buciună Ardealul
 Din mal la mal de mărăgășe ape.

Eu vin de peste munți să-mi port solia
 Ce mi-au urlat-o din morminte morții
 Și să v'aduc în cântec veșnicia
 De-aceea bat la voi în sucea porții.

Eu vin de peste munți... nu jăluise
 Că fără seamăn ne-a fost stearpă scrisă.
 Un veac sortit am fost să profetesc:
 Icoana țării rotunjită 'n

Lucian Valea

Pentru țara cu flori de cer

Pentru țara cu flori de cer pe frunte
 În gând, tristeți au prins din nou să cadă.
 Pentru țara cu tăceri de zăpodă,
 Porni-va vântul zările să 'nfrunte.

Pentru țara cu cântec de baladă,
 Iși pleacă anii frunțile cărunte.
 Pentru țara de dincolo de munte,
 Atâtea visuri mari căzut-au pradă..

Pentru țara cu miros de sulfină,
 Veni-va iar o mare sărbătoare,
 Să umplă sufletele cu lumină.

Din nou, în grădina Ardealului meu
 Va înflori a bucuriei floare,
 Pentru țara asta, a lui Dumnezeu...

Dragonir Nichifor

Ei i se cuvine suprema noastră
 cinstire.

Să cinstim mama și să ne aducem
 aminte că în actualele împrejurări vi-
 trege, multe mame, rămase în afara
 hotarelor țării plâng astăzi nu numai
 trupul frânt al pământului românesc,
 ci se sting de dorul copiilor plecați
 dela vatra părintească.

Să ne amintim că jalea a întunecat
 atâtea căminuri, că pribegi copii ai ni-
 mănui rătăcesc printre noi copii, ale
 căror mame cu ochii secați de lacrimi
 sunt lipsite de mângăierea blândă a
 dragostei de copil.

Să ne iubim mama, pentru că
 această dragoste consolidează familia,
 nucleul vital al neamului.

Prezența ei să ne fie călăuză,
 chiar de dincolo de hotarele morții.

Să ne strângem rândurile, urmând
 tineri și bătrâni aceleași țeluri, pentru că
 numai astfel vom ajunge să ne bucu-
 răm de ziua atât visată a reîntregirii

neamului nostru în dreptele-i hotare, zi
 în care vom putea reuni în același
 mănunchiu vremelnic împrăștiatele flori-
 maci, sânziene și albăstrele, culese de
 pe câmpiile Basarabiei, crengi de fag
 din codrii Bucovinei, cimbru și odo-
 leană de pe valea Batovei și floare de
 răsură de pe plaiurile înstrăinatului
 Ardeal“.

Mama, generatoare de vieață ro-
 mânească e o carte de actualitate,
 scrisă într'un stil liric plin de poezie
 și nu ne îndoiim că va deveni un în-
 dreptar în familiile românești ardelenice.

căpitan Aurel Marin

NOI nu avem subvenții dela
 nimeni.

Organizarea vieții spirituale a studențimii

de Prof. I.

Evocând în articolul precedent
 doctrina subtilă și veridică a lui
 Ion Petrovici despre *spiritualitatea*
creștină, am făcut-o tocmai cu gân-
 dul de a pune sub ochii tinerimii
 academice o personalitate mireană
 care prin obiectivitatea profesiei
 sale, stă mai presus de orice sus-
 picium criticistă.

Când deci rolul *credinței* și al
bisericii este definit cu atâta pă-
 trundere de către una din figurile
 cele mai reprezentative ale gândirii
 românești, nu este de loc greu să
 tragem concluziunile logice, ce se
 impune judecății noastre în ordi-
 nea *vieții religioase* a studențimii
 universitare.

Nu mai adoptând această con-
 cepție programatică, ce are oare-
 cum și un caracter de autoritate,
 prin demnitatea oficială a celui care
 o formulează, noi ne integrăm în
 splendida *tradiție morală* a nea-
 mului, putând spera să făurim cu
 răbdare și perseverență, *caracte-*
rele creștine; atât de necesare vie-
 ții noastre naționale, în clipa când
 se naște o lume nouă din zgudui-
 rea apocaliptică a continentelor de
 pe glob.

Se știe de altfel, că războaiele
 în genere sapă răni adânci în tu-
 puri și în suflete, că ele lasă în ur-
 ma lor ruine și suferințe grele, care
 nu pot fi vindecate fără primejdii
 pentru un neam, decât atunci,
 când el își păstrează nestirbit *echi-*
librul lui moral. Iar acesta i-l asi-
 gură înainte de orice, numai o
 puternică *credință religioasă*, așa
 cum ne-o îmbie de secole, ca un
 exemplu impresionant, *țărâtimea*
noastră, în care ne regăsim aproa-
 pe cu toții prin sânge și destin
 național.

„Eu sunt lumina lumii — ne-a
 spus Mântuitorul — cel ce vine
 după Mine nu va umbla întru în-
 tunec ce va avea lumina vieții“.
 (Ev. Ioan 8.12)

Studențimea de azi, care va
 fi chemată să joace un rol în așe-
 zarea ordinii de mâne, trebuie să
 fie cea dintâi înarmată cu această
 invulnerabilă *pavăză spirituală*, ce
 constituia odinioară, în vremurile
 de robie, unul din titlurile de mân-
 drie ale tinerimii universitare ar-
 delene. De aceea ea n'a cunoscut
 atunci devierile și înfrângerile, ci
 numai cărările drepte ale biruinței,
 dobândite sub scutul *Crucii* și al
 adevărilor ei mântuitoare.

Așa se cuvine să fie și ur-
 mașii ei de astăzi, păstrând cu
 iubire și desvoltând cu fanatism,
 pe linia unei continuități ferme,
 toată frumusețea acestei *tradiții*
creștine de superbe avânturi către
ideal.

Schițând semnificația elemen-
 tului *religios-moral* în educația de
 totdeauna a studențimii noastre,
 să vedem acum metoda și condi-
 țile ei de realizare practică.

Cum problema educației reli-
 gioase nu este una de strictă ce-
 rebrălităte, ci mai curând se ca-
 racterizează prin esența ei *afec-*
tivă, nu ne gândim cătuși de pu-
 țin să facem aici dogmatism teo-
 logic, ci să determinăm *stări de*

spirit izvorite din *cultul sentimen-*
telor alese, proiectate în lumina
 doctrinei *creștine*.

Pentru aceasta e nevoie, în-
 ante de toate, să stabilim un *ca-*
dru religios și o *ambianță reli-*
gioasă în Universități.

A. În acest scop:

1. Se vor introduce în
sfinite, mângăiate de candelă a
 se, în hall-uri, în sălile de cu
 în bibliotecă, în Seminarii și în
 celelalte camere ale clădirii; se va
 proceda la fel în Căminuri și Can-
 tine.

2. În fiecare lună se va face
 odată *sfințirea apei* în prezența
 tuturor studenților.

3. În cea dintâi oră de curs,
 dimineața și după masa, se va
 rosti pe rând de către studenți
găciunea.

4. În bibliotecă să se găsească
 un număr suficient de exemplare
 din Sf. Scriptură și un stoc
 cărți religioase reprezentative (e-
 d. p. Nostalgia Paradisului și Pune-
 te cardinale în haos de *Nichifor*
Crainic; Creștinismul românesc de
S. Mehedintzi; Fiul lui Dumnezeu,
 fiul omului de *Sterie Diamandi*;
 Românișm și ordoxie de *D. Stă-*
niloae, etc.)

B. 1. Se va institui câte un
Duhovnic, așa cum îl are de cu-
 rând și Universitatea din Sibiu.

Cum noi privim educația reli-
 gioasă a studențimii numai în
 latura ei *morală* și nu dogmatică,
 n'avem niciun interes și ar fi chiar
 dăunător să întreținem, prin mai
 mulți duhovnici, discriminările re-
 gretabile care sfășie unitatea su-
 fletească a poporului românesc.

De altfel pot s'o spun, că în-
 tr'o apostilă recentă, care prevedea
 desființarea sectelor religioase, Ma-
 reșalul-Conducător a declarat ca-
 tegoric, că *merge la unificarea*
spirituală a națiunii, pe care vrea
 s'o realizeze în etape. E una din
 cele mai mari concepții românești,
 ce a preocupat vreodată pe con-
 ducătorii de stat dela noi.

2. Duhovnicul va stabili un
 program de *inițiere religioasă* a
 studenților, concretizând mijloacele
 ce pot servi la realizarea ei trep-
 tată. Dintre acestea nu vor lipsi:

a) *colocvile duhovnicești* de 2
 ori pe lună cu studenții și studen-
 tele. Aceste ore se pot detașa din
 cele 2 ore de educație impuse fie-
 cărui profesor de art. 52 al legii
 universitare.

b) participarea studenților la
slujbele sf. liturghii în duminici și
 sărbători. Ar fi potrivit în acest
 scop, ca studenții să-și aibă bise-
 rica lor proprie, cum este cazul în
 alte centre universitare.

În Brașov acest scop l-ar pu-
 tea servi, în condiții foarte bune,
 așa zisa „*biserică grecească*“ din
 str. Gh. Barițiu 12, care din lipsă
 de credincioși greci stă de cele
 mai multe ori închisă.

De altfel această biserică fiind
 o necontestată *cltorie românească*
 trebuie să fie pusă de fapt și de
 drept, la dispoziția ortodoxiei na-
 ționale, care a fost deposedată de

Continuare în pag. 4-a col. 1-2 jos

Poezia lui Andrei Mureșianu

Considerațiuni preliminare

de **Olimpia Boltoș**

— Urmare. —

Poema elegiacă *Orfana din munți*, în aparență un cântec de jale înduioșător, cu destinul orfanului de amândoi părinți, este în fond tot un reflex al temei naționale, care predomină în opera lui Andrei Mureșianu. Căci tatăl, fetița a murit în lupta pentru libertate blestem norului său, când

Indemnul
Da lei s'aruncară
pe noi în Muntenii pe dușman,
suferim, O bărbăție rară,
Un Născută în Roman...

mama ei a murit de durere, după pierderea soțului, lăsând în grija fetiței frații mai mici și mai neajutorați să dânsa. Acest reflex se găsește potrivit în unele poezii cu substrat filosofic, ca în acea meditație rezumată a experiențelor vieții sale intitulată *Dorul meu*, în care deșertăciunea vieții apare din nou, cu un oarecare gust față de bărbății „cu nume”, și se se încheie în mod surprinzător cu această dorință:

*Dorire-aș după moarte
Să n'viu la zeci de ani,
Și-atunci să văd ce soarte
Au frații mei Romani*

Gândul ultim deci, și gândul cel dintâi: neamul și destinul lui. În aceste poeme însă ideea este abia atinsă, discret, alegoric. Infățișarea ei masivă, amplă și patetică o vom găsi în altele.

Mai întâi în *Glusul unui Român*. Din nou trebuie să plecăm și de astă dată dela motto, cules din Alexandru Dumas: „Toți oamenii au o patrie, numai eu nu am”. Dela început se sugerează adevărată stare suflitească a Românului: a omului lipsit de o patrie, pe propriul său pământ. Această împrejurare nu este proprie numai Românului din Ardeal, ci într-o oarecare măsură și celor din Principatele dunărene, fiindcă și acolo străinul se amestecă în treburile obștești și determină — într-o măsură mai mică, e drept — soarta poporului și a țării. În ce privește băștinășii, ei trăiesc în desbinare și în neurmată ceartă fratricidă. Parcă un blestem ar fi pe capul lor, un blestem capabil să zdruncine încrederea în bunul Dumnezeu și în dreptatea Lui veșnică.

Lui Dumnezeu se adresează deci poetul și acum, ca și atunci când constata lipsa virtuții în viața cerească:

*La cer, Părinte sfinte, de cau' cu umi-
[lire,
Zadarnică m'e ruga, deșert al meu
[suspîn.
Un vierme de se mișcă, Tu știi de-a
[lui clătire;
Dar luptele ce cearcă un neam de unde
[vin ?*

Se poate că străbunii s'au îngropat în
[crime;
Dar răul străvechimei doar nu l'cerți
[pân'la noi!

Căci altfel era bine ca fiii de robime
Să vie orbi pe lume, născuți pentru
[nevoi.

Dar în vina strămoșilor nu poate crede poetul, căci istoria ni-i arată pe aceștia vrednici, eroici și păzitori ai credinței, pentru care au luptat în repetate rânduri. Odată cu evocarea trecutului eroic și măreț, Mureșianu exprimă și conștiința originii române a poporului său și mândria produsă de această conștiință.

Nu mai e timp s'apule un neam ce-a
[mers în frunte
La toată năvălirea ce țara a copleșit.

Nu mai e timp s'apule un gen vestit,
[în lume,
Nutrit prin o minune, din zei provenitor,
A căruia mărire, virtute și renume
Pusese sub picioare pe-a lumii dom-
[nituri.

Iar sfârșitul înseamnă o întoarcere la Dumnezeu, încrezător în dreptatea lui. Pesimist în sentimentele sale intime, Mureșianu ne apare totuși încrezător în destinul neamului. Semnalând această atitudine dualistă, fără să vrem ne vine în minte Eminescu, a cărui viață este o dramatică sbatere între cei doi poli opuși, pe care i-a exprimat cu deoptrivă vigoare.

Aceeași evocare a trecutului măreț o găsim și în poema scrisă *La serbarea aniversării Domnului George Bibescu* (23 Aprilie 1843). Mureșianu nu se sfiește să-l așeze pe Bibescu alături de Mihai Viteazul, urându-i o domnie care să se inspire din faptele epocale ale acestuia.

Azi alt Mihai domnește, în mâni și
[spadă poartă,
Și spirit pentru cărmă, născut de-a
[imperă.

Știa Mihai să frângă dușmanul cât de
[tare,
Știa să-și mute piatra departe de
[Carpați.

Va ști Bibescu aduce și leul la'nfrânare,
Va ști păstra dreptate și celor apăsați.

Iată deci că apare din nou idealul social alături de cel național, acesta din urmă în cea mai largă accepțiune a sa, aceea a unei împărății românești pe măsura celei infăptuite odinioară de marele Mihai.

Într-o altă strofă, Mureșianu mai formulează odată idealul de domnie pentru Bibescu, cu expresii care anticipează din nou *Răsunetul* dela 1848:

Sugrumă neștiința, gonește neagra ceață,
Deșteaptă strănepoții lui Romulus din
[somm.
In dreapta fiind sceptrul, dă dreptului
[viață,
Și pravila în stânga, fiind jurist și domn.

— Va urma —

+ Dumitru Z. Funică

de **V. Branice**

Astra brașoveană și-a arborat steag cernit. În capitala țării, de parte de orașul copilăriei, s'a stins din viață în vârstă de patriarh un mare mecenat și sprijinitor al ei, Dumitru Z. Funică.

Plecat din Brașov ca absolvent al cursului gimnazial al liceului Șaguna, tânărul brașovean de acum șapte decenii își desăvârșește studiile urmând comerțul la Galați, la școala unui profesor francez, adus în țară de Cuza-Vodă. Apoi se aruncă în vâltoarea vieții. O viață de muncă cinstită și aprigă, de muncă românească pe țărâmul

Documente comerciale 1741—1860" (1937).

Aceste lucrări au adus o însemantă contribuție la stabilirea rolului pe care l-a avut elementul românesc în trecutul comerțului și prin ele se desvăluie o interesantă pagină de lupte și realizări românești, în ciuda celor ce voiau să ne oprime sau chiar să ne suprimă ca națiune. Din ele se desprinde tot elanul și simțirea românească a cercetătorului neobosit, care și-a închinat stăruința unei vieți de muncă și cinste intereselor permanente ale neamului.

Un colț din sala D. Z. Funică

comerțului, întâi în slujba altora și apoi pe cont propriu, îl ridică pe Dumitru Funică ca un element de valoare al comerțului românesc. La 1892 firma „La Funică” se impuse în București, firmă pe care o menține până în anul 1918, când este silit să o predea din motive de sănătate.

Tot atât de neobosit ca pe țărâmul muncii constructive românești s'a arătat Dumitru Funică și în ogorul cercetărilor trecutului. Cu dragoste și migală a adunat un prețios material din trecutul comerțului românesc, material pe care l-a publicat într-o serie de valoroase studii.

Acestea sunt: „Din istoria comerțului românesc, mai ales băcănia” apărut în 1908, „Industria și dezvoltarea ei în țările române”, (1926) „Documente privitoare la comerțul românesc 1483—1868”, „Călătoria lui Zenovie Hagi Constantin Pop la Paris și Londra în anii 1826—1827” (1931) și „Din trecutul românesc al Brașovului,

Dragostea de neam și amintirea dăruoasă a leagănului copilăriei l-au îndreptat în amurgul vieții pe Dumitru Funică să se întoarcă cu tineresc elan și să pună temelia muzeului „Astreii” din Brașov, dăruind o valoroasă colecție numismatică și alte obiecte de mare preț, care au format chiagul înjgheburii muzeului de astăzi.

Îată ce ne spunea el la inaugurarea acestui muzeu, care a avut loc la 1 Decembrie 1937: „Să dea Dumnezeu ca îndemnul pe care l-am avut, să-l mai aibă și alții și fiecare după puterile lui, să se simtă bine că a contribuit cu ceva la o operă care face cinste ținutului lui”.

Darnic și mărinimos a dat cu amândouă mâinile, fără reclamă, în tăcere, cu acea nobleță pe care o au numai cei aleși.

Acum, după ce taina morții ne desleagă de anumite atitudini pe care modestia lui ni le-a impus, putem evidenția fără șovăială sufletul generos și iubitor de neam al lui Dumitru Z. Funică.

Iar cătoria lui brașoveană, pe zi ce trece tot mai bogată și mai de preț, va face să-i dăinuască numele dincolo de vremelnicele hotare ale morții.

„Nene Dumitre” dormi în pace

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astreii” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12), oferind, în schimb, și icoane pe hârtie.

Organizarea vieții spirituale a studențimii

Continuare din pag. 1-a

ea, în mod abuziv, prin regimul ungueresc de altădată.

c) *Mărturisirea și cuminecarea* studenților, măcar odată pe an în postul Paștilor. Pentru ca acest mijloc de educație religioasă să fie cât mai deplin consimțit de către studențime, exemplul ce i-ar veni din partea îndrumătorilor ei firești, ar constitui de sigur un stimulent impresionant.

d) Corul Academiei să cultive religioasă, cu angajamentul în biserică la

Sf. liturghie și a face același lucru la sate, în cadrul propagandei culturale.

e) Studențimea să participe în postul Paștilor la ciclul de conferințe religioase, pe care le organizează asociațiile anume înființate pentru călăuzirea spirituală a tineretului.

f) Studenții să urmărească, plini de interes, năzuințele ideale ale *Bisericii* de a restabili, în acord cu instinctul popular, vechea noastră *unitate religioasă*, temeiul cel mai puternic al coeziunii și afir-

mării noastre de rasă. Colaborând cu entuziasmul lor cuceritor, la promovarea pașnică a acestei înfrățiri prin legea străbună, ei își leagă numele de o pagină epocală a istoriei noastre naționale.

Iată câteva din numeroasele mijloace care pot fi imaginate pentru o serioasă direcționare a tineretului universitar, către înțelegerea creștină a rosturilor lui proprii în viață, și a îndeplinirii obligațiilor nobile, ce-i revin în slujirea biruitoare a destinului românesc.

„Dreptul la viață al micilor națiuni“

Conferința d-lui C. Dumitriu

În cadrele Ligii Culturale a avut loc duminică 14 Martie conferința cu acest titlu a d-lui fost ministru C. Dumitriu.

După cuvântul de salut al d-lui A. Bălăcescu, directorul liceului Meșotă și președintele Ligii Culturale, a urmat interesanta expunere a d-lui Dumitriu.

Conferențiarul, după ce a schițat importantul rol istoric pe care l-a avut Liga Culturală în România veche, pentru crearea unității culturale românești, ce a precedat unității politice a neamului, examinează cu un lux de amănunte încadrarea dezideratelor noastre naționale în actualele doctrine recunoscute ca valabile de marile puteri.

În lumina acestor doctrine se desprinde dreptul națiunii noastre de a trăi în granițele pe care i le-a dat istoria și soarta.

De altfel, conferențiarul constată că toate manifestările actuale, care au loc în taberile beligerante, caută să asigure aceste drepturi la viață ale națiunilor. Menționând asemănarea de aspirații dintre noi și Finlanda, asemănare care a fost recent subliniată de guvernele celor două țări, d-l Dumitriu arată că țările mici au aceleași drepturi la viață ca marile puteri. Pentru a ilustra această teză, ne destăinuiește un semnificativ incident dela conferința păcii, ridicat de I. I. Brătianu, pentru afirmarea acestui drept la viață al micilor națiuni.

Un optimism sănătos s'a desprins din întreaga conferință, întărind în suflete nădejdea dreptelor noastre revendicări.

A impresionat mult citarea rândurilor profetice ale lui Dimitrie Golescu, care, în 1850, într-o scrisoare adresată lui Ion Ghica, are viziunea regatului român care va trebui să se închege rotund „ca un măr“.

Pentru redobândirea acestui ideal național, conferențiarul face un calduros apel de solidaritate națională. Pentru redobândirea acestui ideal cere apropierea generațiilor și armonizarea claselor sociale.

Un public ales a urmărit cu mult interes însușita expunere a d-lui Dumitriu, răsplătindu-l cu repetate și îndelungate aplauze.

(v)

Războiul și credința

de Al. Lascarov-Moldovanu

La liceul de fete „Principesa Elena“ a avut loc în cadrul Duminicii Ortodoxiei conferința d-lui Lascarov-Moldovanu.

Domnia sa începe arătând progresele pe care le-a făcut Basarabia după alipirea ei la patrie.

Ne arată în linii generale înflorirea comerțului, agriculturii, a cămineilor culturale și școlilor țărănești. Stăruie mai mult asupra înălțării bisericii. În v. emurile acestea grele de ieri și de azi, biserica a fost pentru țărănul basarabean cea mai bună alinare a suferințelor. Țărănul basarabean n'a uitat încă o rană deschisă a țării:

„Așteptăm și noi clipa ca să-l ajutăm după cum ei ne-au ajutat la îndepărtarea visului nostru“, spune el despre ardeleni.

După această introducere, conferențiarul intră în subiect: Războiul și credința.

Când dușmanii ne pândesc din toate părțile singurul loc unde găsim o mângăiere și o nădejde este biserica. Rugăciunile sunt mai evlavioase, oamenii mai buni, mai cucernici.

Stând la censură, d-l L. Moldovanu s'a putut convinge cât de mare este credința țărănului și cât este ea de necesară și luptătorului.

În 99% din scrisorile ce zilnic îl treceau prin fața ochilor găsea prezent pumele lui Dumnezeu. Cu câtă mândrie scriau luptătorii noștri acasă că au botizat copil, dându-le numele vreunui copil de acasă. Astfel armata noastră în drumul ei spre izbândă încreștinează popoare, îndeplinind mistuna lăsată de Mântuitor.

Războiul de azi nu este numai un război de întregire și de eliberare, ci are și un rol de creștinizare.

Pentru demonstrarea acestui lucru, și pentru arătarea credinței soldatului nostru, d-l Lascarov-Moldovanu citește câteva scrisori ale unor soldați și ofițeri ardeleni.

Conferențiarul elogiază pe femela română, care a știut să-și îndeplinească în întregime datoria ei față de patrie, și-și încheie interesanta conferință spunând:

„Am ajuns la cottura cea mai mare a vremii, trebuie să trăim în credință, ea ne va mântui“.

După conferință, d-na Z. Moroianu, harnică și neobosită președintă a Societății ortodoxe, în numele comitetului, mulțumește d-lui L. Moldovanu.

După aceea a urmat împărțirea premiilor. A fost premiată eleva Vasiliu Marietta din cl. VI-a a liceului de fete „Principesa Elena“ pentru lucrarea ei, care a fost citită în fața publicului.

S. C.

De vânzare 1 garnitură de salon baroc și un pian Bösendorfer. — Fântâna Roșie No. 5 et. I. (lângă Șaguna).

NOUL PLAN
SENZATIONAL
IMPARTETE LEI
356.570.000
CU UN LOZ
se pot câștiga Lei
30.000.000

È ceabul al 12-lea!
Nu scăpați norocul!

Cumpărați-vă un loz acum la clasa II-a
TOT CU 400 LEI
Amănunte la colectorii

LOTERIA DE STAT PE CLASE

Tragerea la 28 și 29 Martie 1943

Extract din publicațiunea de licitație

În cauza urmăriților Marla Hampi născ. Lăcsi și Gheorghe Lăcsi c/a lui Gheorghe Pânzariu și Maria Pânzariu, judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională asupra imobilelor cuprinse în c. f. a comunei Mercheașa Nr. 1585 de sub Nr. top. 17 și 18 cu prețul de strigare 75.000 pentru încasarea creanței de Lei 33.200 capital și accesorii.

Fixază licitațiunea pe ziua de 29 Martie 1943 orele 16 la casa comunală din Mercheașa.

Rupea la 10 Martie 1943.

Judecător,
Ioan Mihăică

aj. dir. de c. f.
V. Cucu

Tipografia „Astra“ Brașov caută

Legători români

a se adresa la Biroul Tipografiei
Brașov Strada Lungă No. 1

Caut stăpân milos pentru doi câni șorecari ne-veritabili dar buni și credincioși.

De vânzare o casă în comuna Satulung pe strada Principală, compusă din patru camere și bucătărie, pivniță și grădina cu pomi fructiferi, apă în curte și instalație electrică.

Informații la biroul Tipografiei „Astra“, Str. Lungă No. 1.

Funcționar priceput și des-nemobilizabil, licențiat al Academiei Comerciale, având la bază liceul Comercial caută Fabrica de Hârtie „LETEA“ Zărnești jud. Brașov pentru un post de viitor.

Ofertă și copii de pe acte la Direcțiunea Fabricii.

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

TIPOGRAFIA

„ASTRA“

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA“)

Informațiuni

Comemorarea lui Dr. Valeriu Branisce

Implinindu-se 15 ani dela moartea marelui luptător, cărturar și ziarist român Dr. Valeriu Branisce, Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat și „Astra” Bănăneană desp. Central Lugoj, în semn de omagiu și de recunoștință și admirație, organizează o serbare comemorativă în Lugoj, Sâmbătă 20 Martie 1943, orele 21 în sala teatrului „Traian Grozăvescu”.

Venitul serbării și eventualele donațiuni se vor afecta în întregime fondului destinat pentru ridicarea unui bust lui V. Branisce în Lugoj.

Cuvântări omagiale vor rosti d-l Dr. Sebastian Bornemisa, președintele Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, d-l Dr. Dimitrie Cioloca, Dr. Aurel E. Petescu și Dr. Aurel Buteanu.

Membrii Sindicatului Presei Române vor citi din opera marelui bărbat, cum și din opera lor. — Cuvântul de încheiere îl va rosti Dr. C. Hagea secretarul general al Sindicatului Presei.

Dela Universitatea liberă Muncitorească

Duminecă, în 14 l. c. la orele 11.30 a conferențiat la Universitatea liberă muncitorească d-l prof. I. Gârbacea. In partea întâia a conferinței d-l prof. Gârbacea a arătat ostenele depuse de „Astra” chiar dela înființarea ei pentru crearea unei solide clase muncitorești și pentru pregătirea ei profesională, înființând Reuniunea Sodalilor din Sibiu și Brașov.

Acestea au fost atât de bine organizate și atât de tari încât elementul românesc a putut domina vieța economică a Brașovului.

In partea a doua conferințiarul a arătat raportul dintre prețuri și mărfuri, indicând cauzele fluctuațiilor și făcând extrem de interesante sugestii pentru armonizarea lor.

Bazat pe experiența proprie și pe cele aplicate în Italia d-l Gârbacea a propus înființarea de loturi și grădini pentru muncitorime, în care aceștia să lucreze în timpul liber, prin ce s'ar mări producția, s'ar descongestia piața și s'ar ușura și ieftini simțitor traiul.

Conferința a fost urmărită cu mare interes de către auditori.

Conferințele Extensiunii Academice

In seria conferințelor de sub auspiciile Extensiunii Academice Cluj-Brașov, va vorbi sâmbătă, 13 Martie ora 5 d. a în sala festivă a liceului Andrei Șaguna d-l Prof. Palmieri dela Academia Comercială din Brașov, despre Bancherii italieni ai Renașterii. Intrarea liberă.

Cursurile școlilor țărănești din județ

Sâmbătă și duminică după masă în cadrele școlilor țărănești din județ au ținut lecții:

La Vlădeni d-l Dr. Negriță.
La Cristian d-na Valeria Căliman și Dr. N. Căliman.

La Tânturi d-soara inginer agronom Valențina Căncu.

Școala țărănească din Cristian a fost vizitată în ziua de 14 Martie a. c. de d-na Valeria Căliman și C. Dumitriu fost ministru.

Pentru cei nedrepti și umiliți...

In Capitala țării a avut loc una din cele mai importante demonstrații românești din ultima vreme, care s'a desfășurat sub sugestiva numire de „Săptămână bănăneană”. A fost un nou și înălțător prilej de afirmare a unității sufletului românesc și mai ales a fost prilej de constatare a vegheii neadormite care stăruie la căpătâiul destinului nostru național. Dacă „Săptămâna bănăneană” a fost pentru Români din cadrul granițelor actuale manifestarea unei trăiri viguroase, care nu cunoaște clipe de oboseală, pentru românimea de pretutindeni a însemnat o sărbătoare a inimilor chinute de îndoieli și o binefăcătoare rază de nădejdi în noianul durerilor și pătimirilor.

Frumoasa manifestație închinată Banatului, care și-a dus ecoul până în străfundurile meleagurilor sfințite de os românesc, s'a încheiat cu ceremonia dela președinția consiliului de miniștri, unde solii muzicii bănănele au fost primiți de către Mareșalul Conducător, înconjurat de membrii guvernului. Cu acest prilej Conducătorul Statului a vorbit bănăneților cu limpezimea cunoscută a gândurilor sale și cu tăria de graiu ce-i este atât de personală.

Adresându-se conducătorilor și membrilor corului „Ion Vidu”. Mareșalul Ion Antonescu a spus:

„Imprejurările grele prin care trecem nu ne-au îngăduit să vă facem în capitala țării, primirea pe care trecutul dv. și munca dv. ar fi cerut să v'o facem. Vă rog să credeți însă, că dacă fastul a lipsit, sufletul nostru, al celor care tragem din zori și până în zori, ca să ridicăm din nou acest neam pe culmile pe care el trebuie să fie reșezat, a fost mereu alături de dv.

„Vă rog însă să nu faceți atenție la forme și să continuați opera Dv. cu aceeași inimă românească.

Situația pe fronturi

Activitatea pe frontul de răsărit

Operațiunile, care se desfășoară pe frontul din răsărit, rămân marcate de via activitate germană din sectorul de Sud al acestui front și în deosebi prin reușita contraofensivă dela Harcov.

Un prim comunicat german anunță activitate însemnată în regiunea Harcov-Bielgorod, arătând că orașul Harcov este în cea mai mare parte în mâinile trupelor germane și că numai în partea de Sud-Est a orașului se mai dau încă lupte înverșunate. Același comunicat menționa că la Vest de Bielgorod, inamicul care luptă cu înverșunare a fost respins către răsărit, iar orașul Borissovca a fost luat cu asalt.

Al doilea comunicat german, anunță că contra-atacul prin care armata de Sud a aruncat pe inamic peste Doneț, după săptămâni întregi de lupte, a fost încununat de succes. După lupte violente de mai multe zile, formațiuni SS înarmate și sprijinite cu efect de către aviație au recucerit orașul Harcov printr'un atac concentric dela Nord și Sud-Est. Pierderile inamicului în oameni și materiale nu pot fi încă evaluate.

In completarea acestui comunicat o corespondență telefonică din Berlin anunță și ocuparea orașului Borissovca, situat la 80 km. Nord-Vest de Harcov.

Prin cucerirea Harcovului, considerabile forțe germane au devenit libere pentru continuarea atacului. Atacurile germane încununat de succes au dus la zdrobirea flancurilor armatelor sovietice de șoc, fapt de toată

„Vă mai rog să aveți încredere în Conducătorul Țării, fiindcă până astăzi încă nu s'a născut Românul care să trădeze interesele neamului.

„Luptăm la Est pentru asigurarea viitorului nostru al tuturor și adaug că în istoria neamului românesc nu va fi un trădător mai mare ca acela, care având răspunderea intereselor colective, nu va avea permanent în grijă înfăptuirea deplină a dreptății românești.

„Reîntoarceți-vă la locurile Dv. din scumpul nostru Banat, cu credința fermă că eu și toți luptăm și ne shuciumăm pentru toți frații care suferă loviri nedrepte și umilințe nemeritate.

„Prin lupta și prin munca noastră de astăzi am credința că tragem cărări noi, care ne vor duce în viitor pe alte drumuri decât acelea pe care s'a mers până acum, drumuri drepte din toate punctele de vedere, care vor asigura, fără îndoială, alt viitor și un alt prestigiu acestui neam.”

Rostirea Conducătorului, scurtă dar plină de miez, era menită să aibă ecou nu numai în inimile ascultătorilor din palatul președinției consiliului de miniștri și nu numai în sufletele bănăneților. — Ea se răsună din munte în munte și din vale în vale ardelenească, pentru a fi auzită de „toți frații care suferă loviri nedrepte și umilințe nemeritate”. Nu ca o promisiune; ci ca un îndreptar al conștiințelor. Nu un îndemn, ci o lozincă de acțiune și de păstrare a încrederii.

Cu această încheiere „Săptămâna bănăneană” își împlineste cu prisosință rostul pentru „acel frumos ținut românesc, unde se găsec armonios înfrățite, doina, plugul și lopata”, pentru Transilvania înfiripării și dăinuiri noastre, pentru toți cei ai noștri, loviți și umiliți pe nedrept...

însemnătatea pentru evoluția ulterioară a evenimentelor. Așa se explică deplasarea statornică a centrului de greutate al luptelor spre Nord, pornind dela frontul de pe râul Mises până la spațiul orașului Bielgorod.

In legătură cu această acțiune victorioasă cercurile militare germane dau precizări asupra situației critice ce se creiase pentru aripa sudică a frontului german în cursul lunii Februarie. Situația defensivă era deosebit de amenințătoare în momentul când trupele sovietice dela Stalingrad puteau fi angajate în lupte. Doar printr'o acțiune de flanc comandamentul german transformă o situație critică într'o mare victorie.

Sovieticii au încercat în ultimul moment să întârzie cucerirea Harcovului, masând forțe numeroase de artilerie și care blindate în cartierele industriale ale orașului. Formațiunile germane ale SS-ului au cucerit însă neîntârziat și aceste cartiere. Aviația germană continuă să atace forțele inamice nepregătite uneori de luptă, silindu-le să se predea.

In sectorul central luptele continuă în jurul Orelului, unde forțele germane rezistă fără șovăire în fața atacurilor masive rusești. La ocuparea orașului Viasma trupele sovietice au avut pierderi însemnate din cauza minelor care fuseseră așezate de trupele germane. Formațiunile germane care s'au desprins de inamic la Vest de oraș au fost atacate în mai multe rânduri dinspre Nord și Sud-Vest, sovieticii căutând să le taie drumurile pe care se deplasau. Totuși niciunul din aceste atacuri n'au avut vreun efect. Respingiți prin contra atacuri sovieticii au pier-

de Mardare Mateescu

out mai multe sute de morți și prizonieri. Cu acest prilej au mai fost distruse 12 care blindate sovietice.

In sectoarele dela Nord și Sud delacul Ilmen se înregistrează importante atacuri inamice, cea dintâi cu intenția de a despresura Leningradul, iar cealaltă cu obiectivul Staraja-Rusa și Porhov.

Aliații discută din nou

După ultimele stiri primite d. Eden a plecat în America, în calitate de ministru cu afacerile străine al Mării Britanii și delegat al guvernului britanic, pentru a discuta cu președintele Roosevelt, și pentru a pune la punct situația momentană a aliaților în raport cu ultimele evoluări ale evenimentelor.

Inainte de a pleca din Londra, ministrul britanic a avut o convorbire cu d. Maisky, ambasadorul Sovietelor în Anglia, iar la Washington va avea o întrevedere cu d. Litvinov, ambasadorul sovietic în capitala Statelor Unite.

După cum anunță o telegramă sosită din Washington, într'o conferință care a avut loc sâmbătă d. Eden a declarat că acordul anglo-sovietic a pus relațiile dintre cele două țării pe o temelie durabilă și că acest lucru constituie și un aport considerabil la asigurarea viitorului Europei. Cu privire la traficul aerian ministrul englez a afirmat că trebuie să se procedeze la rezolvarea acestei probleme, urmându-se a se folosi căile aeriene drept mijloc de apropiere și nu de rivalitate între popoare.

In schimb ministrul Eden n'a putut da nicio explicație valabilă cu privire la diferendul în privința frontierelor dintre Uniunea sovietică și Polonia.

Doi aniversări

A patra aniversare a independenței Slovaciei a fost sărbătorită atât în țara amică, cât și în capitala României. Cu acest prilej a fost reafirmată amicitia bazată pe un vechiu trecut de lupte dintre țara noastră și vecina noastră slovacă.

Tot atât s'a ținut și aniversarea a patru ani dela obținerea cardinalului Pacelli ca Papa Pius al XII-lea. Ziarele noastre au scos în evidență rolul important pe care îl deține înaltul Pontif în desfășurarea evenimentelor actuale și mai ales competența cu care Vaticanul impune prestigiul bisericii catolice în vâltoarea actualelor împrejurări.

106 ani de luptă românească are „GAZETA TRANSILVANIEI”

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
Tl. 1513

Abonamentul anual Lei 300
Autorități și Societăți Lei 600
Membrii „Astrei” din comunele jud. Brașov și refugiații săteni din Ardealul de Nord Lei 150